

HOOFDARTIKEL

De broze eenheid van het Verenigd Koninkrijk

Stilletjes had ik gehoopt dat tijdens het vorige weekend eindelijk het doek zou vallen voor het onvermakelijke Brexit-toneel. Maar het Britse Lagerhuis besliste nog niet te beslissen en weer een paar nieuwe bedrijven toe te voegen aan de schier eindeloze roman-fleuve. Er is maar weinig ‘grandeur’ te bespeuren aan de overkant van het Kanaal.

In het moeras van onduidelijkheid houdt Boris Johnson tenminste een klare lijn aan : de stem van het volk respecteren dat vóór de Brexit heeft gestemd, zónder verder uitstel en mét een akkoord dat een wezenlijke verbetering inhoudt ten opzichte van de overeenkomst van May. De zogeheten *backstop* is eruit. Die constructie zou het hele Verenigd Koninkrijk vasthouden in de Europese Douane-Unie en bijgevolg blijvend onderwerpen aan de Europese regelgeving met dat verschil dat het niet langer betrokken was bij het totstandkomen van die regels.

De kwestie van de Ierse grens is nu geregeld, met een soort loodgieterstechnieken die doen denken aan Jean-Luc Dehaene maar die wel neerkomen op een Britse toegift : de handelsgrens komt wel degelijk in de Ierse zee te liggen. Noord-Ierland krijgt een hybride statuut zodat het tegelijk in de Douane-Unie blijft en dus probleemloos met de Republiek kan handeldrijven maar als het gaat om handel met het VK blijven de Britse regels van toepassing. Al naargelang de eindbestemming van handelswaar zullen verschillende regels moeten worden toegepast door de Britse douane-autoriteiten die dit alles in goede banen moeten leiden.

Dit is natuurlijk niet de oplossing die de Ierse republikeinen voorstond, die de hereniging willen, maar tenminste komt er niet opnieuw een ‘harde grens’ op het eiland. En het doet enigszins recht aan de overwegende tegenstem van de Noord-Ieren tijdens het Brexit-referendum.

De grote constructiefout die de Britse politiek nu al drie jaar verlamd is het feit dat men het volk gevraagd heeft een beslissing te nemen omtrent het lidmaatschap van de EU terwijl het parlement de modaliteiten van die beslissing moet goedkeuren. De soevereiniteit die al eeuwen in handen van het parlement was werd naar het volk verlegd. En dat wreekt zich nu omdat de parlementsleden in meerderheid niet voor de Brexit gewonnen waren. Desalniettemin hebben 498 parlementsleden voor de activering van het artikel 50 gestemd dat de uittreding uit de EU in werking stelde. 114 stemden tegen, onder wie de Schotten, wat men kan begrijpen aangezien Schotland in ruime meerderheid (62%) voor behoud van het EU-lidmaatschap stemde. Maar kennelijk zijn er heel wat meer parlementsleden die nog blijven hopen dat de Brexit uiteindelijk niet doorgaat.

De parlementaire spelletjes die nu al een hele tijd aan de gang zijn hebben vaak ook meer met partijpolitiek te maken dan met een of ander ‘landsbelang’ en dat geldt zeker niet minder voor Labour dan voor de anderen. Labour is verdeeld en Corbyn, die nu pleit voor een nieuw referendum, was nooit een vurige minnaar van het EU-lidmaatschap.

Terwijl we dit schrijven lijkt het niet onmogelijk dat Boris Johnson zijn voorstel alsnog door het parlement krijgt maar verschillende andere scenario’s, met nieuwe verkiezingen, en zelfs een nieuw referendum zijn ook niet uit te sluiten. Laten we maar hopen dat ze nu eindelijk kiezen voor de korte pijn. De Schotten staan al te popelen om een nieuw onafhankelijkheidsreferendum te organiseren. De Schotse premier Nicola Sturgeon wil dit volgend jaar organiseren, zei ze vorige week op een partijmeeting.

Bernard DAELEMANS